

Groen en Heem legt uit:

Tien jaar Groen en Heem: stem voor natuur, milieu en erfgoed

In september 2025 is het tien jaar geleden dat de Milieuwerkgroep Valkenswaard en diverse plaatselijke groeperingen de krachten bundelden onder één naam: **Groen en Heem**. Sindsdien zetten wij ons in voor behoud en versterking van **natuurwaarden, milieukwaliteit en cultuurhistorisch erfgoed** in onze regio.

Onze doelstellingen zijn nog steeds actueel. In een tijd van **klimaatverandering, verlies van biodiversiteit, geluidsoverlast, verslechtering van luchtkwaliteit en verrommeling van het landschap** vragen wij aandacht voor het immateriële welzijn van mens en natuur. Onze inzet is erop gericht een tegenwicht te bieden aan ontwikkelingen waarbij economische groei vaak ten koste gaat van het natuurlijke en historische leefmilieu.

Wat doen wij?

Groen en Heem behartigt de belangen van natuur, milieu, landschap en cultuurhistorie bij beleid en plannen van overheden. Wij doen dit o.a. door plannen positief-kritisch op hun gevolgen voor natuur, milieu en erfgoed te beoordelen

Daarbij focussen wij ons op de gemeenten **Valkenswaard, Waalre, Bergeijk, Cranendonck en Heeze-Leende**. Momenteel telt onze

vereniging **180 leden**. Een aantal dat gestaag toeneemt.

Daarnaast organiseren we excursies, wandelingen en lezingen om het bewustzijn rond natuur, milieu en erfgoed te versterken en bieden bovendien een platform waar bewoners terecht kunnen met vragen, meldingen of hun zorgen kunnen uiten.

Hoe werken wij?

Wanneer plannen of vergunningsaanvragen openbaar worden gemaakt – bijvoorbeeld via gemeentelijke publicaties – bestuderen wij die dossierstukken. Indien gewenst dienen wij een inhoudelijke reactie in. Zo reageerden we uitgebreid op de conceptvisies voor de Omgevingsplannen van zowel **Waalre als Valkenswaard**.

Wanneer besluiten zijn genomen, dienen wij, zo nodig, **bezwaar in bij bezwarencommissies** of leggen het voor aan de rechter, daarbij **uitgaande van de stem van natuur, milieu en erfgoed**.

De nadruk ligt dan op **naleving van wet- en regelgeving**. Die is immers bedoeld om te voorkomen dat natuur, milieu en erfgoed ondergeschikt

worden gemaakt aan economische belangen van vaak particuliere initiatiefnemers. Daarbij wordt de maatschappelijke meerwaarde voor de omgeving vaak onvoldoende onderbouwd.

Overleg: ervaring en teleurstelling

Na het indienen van bezwaar komt het regelmatig voor dat initiatiefnemers of overheden overleg voorstellen, om "er samen uit te komen". Hoewel wij openstaan voor dialoog, hebben wij in de afgelopen tien jaar hiermee niet altijd goede ervaringen opgedaan.

In de praktijk blijken plannen vaak al in **beton gegoten**. Overheden toonden zich nauwelijks bereid tot aanpassing als wij erop wezen dat de plannen niet voldeden aan wet- en regelgeving. Toezeggingen en afspraken werden regelmatig niet nagekomen of achteraf verdraaid in officiële stukken. Dit heeft geleid tot het gevoel dat onze inzet vooral wordt gebruikt om via het etiket "**inspraak**" of "**participatie**" medewerking te verkrijgen. De plannen worden dan in de kern niet gewijzigd. Het economisch verdienmodel en of financieel rendement van initiatiefnemer blijft voorop staan. We worden dan ook graag vroegtijdig bij het besluitvormingsproces betrokken.

Het is niet aan ons om natuur-, milieu- en erfgoedbelangen en belangen van private financieel-economische, vaak buitenlandse, initiatiefnemers tegen elkaar af te wegen. En ook niet om

te "**marchanderen**" met landelijke/ Europese wet- en regelgeving door in te stemmen met minder aantasting van natuur of milieu.

Samen naar de toekomst

De afgelopen tien jaar hebben geleerd dat bescherming van natuur, milieu en erfgoed een voortdurende en vaak taaië strijd is. Toch blijven wij ons met overtuiging inzetten. Juist nu is het van essentieel belang is dat er organisaties zijn die zich inzetten voor **duurzame waarden**. Waarden, bepalend voor de kwaliteit van onze leefomgevingen die niet zijn uit te drukken in geld. Natuur en economie zijn niet los van elkaar te zien, een theorie die alleen al vanuit de economische wetenschap onjuist is en bijdraagt aan besluitvorming waarin de economische waarden van natuur, milieu en erfgoed onvoldoende tot hun recht komen. Menig bestuurder en bestuursorgaan maakt zich

schuldig aan onzorgvuldig gebruik van economisch jargon: "natuur vertegenwoordigt geen economische waarde en moet wijken voor belangen die wel economisch waardevol zijn." of "onze welvaart is ermee gediend als we deze ontwikkeling toestaan". Een vitale natuur en een goed milieu dragen juist bij aan een hoge welvaart en welzijn. Dat wordt veel te weinig onderkend.

We danken onze leden, vrijwilligers en sympathisanten voor hun betrokkenheid en steun gedurende de afgelopen 10 jaren. Samen blijven we ons inzetten voor een leefbare omgeving.

Steun ons en wordt lid van Groen en Heem voor slechts 10 euro per adres, per kalenderjaar

Meld je aan via www.groenenheem.nl

